

Gemeente Haarlem

drs. Cora-Yfke Sikkema

Wethouder duurzaamheid, mobiliteit, beheer en onderhoud

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Beheer

Datum 19 mei 2017
Ons kenmerk 2017/235453
Contactpersoon R. Admiraal
Doorkiesnummer 023-5113879
E-mail) radmiraal@haarlem.nl
Onderwerp Startbrief Nieuwe Groenmarkt

Geachte commissieleden,

In mijn brief 'Werkwijze bij het vaststellen VO/DO openbare ruimte projecten' heb ik aangekondigd om de raad bij de start van specifieke groot onderhoud projecten mee te nemen in de uitgangspunten en voorliggende dilemma's. Een van deze projecten betreft de Nieuwe Groenmarkt Autoluwe Binnenstad.

In 2016 is in de commissie Beheer de informatienota Herinrichting Nieuwe Groenmarkt behandeld. Aansluitend is besloten om het project uit te werken volgens optie 2: herinrichting Nieuwe Groenmarkt én uitbreiding van het kernwinkelgebied. In 2017 is gestart met de voorbereiding voor het project. Als onderdeel daarvan ontvangt u deze startbrief.

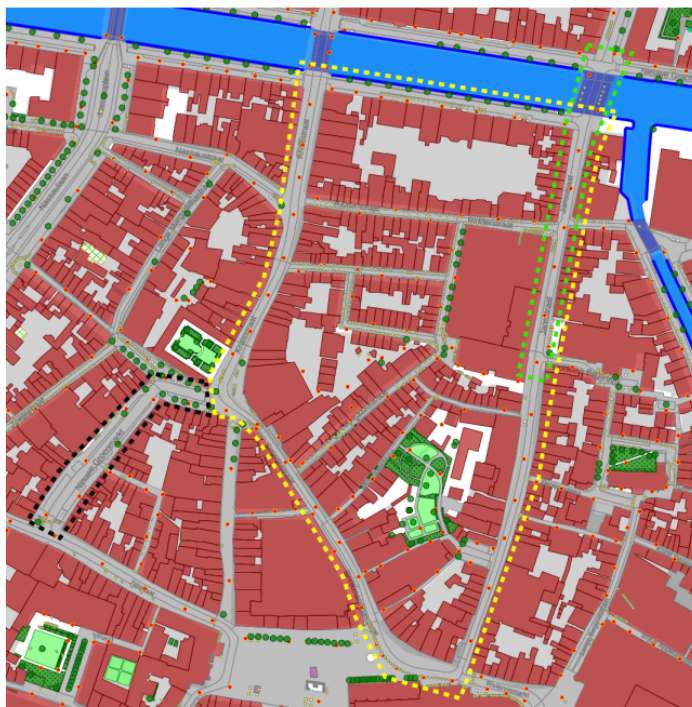
Aanleiding project

Met het project wordt invulling gegeven aan het gewenste eindbeeld van de Rode Loper: de Nieuwe Groenmarkt, de Kruisstraat, Smedestraat en Jansstraat toevoegen aan het autoluwe kernwinkelgebied.

Verder is de Nieuwe Groenmarkt één van de laatste stukjes binnenstad waar de ruimtelijke kwaliteit te wensen over laat. Een herinrichting met een toevoeging aan het autoluwe kernwinkelgebied biedt economische kansen. Op de Nieuwe Groenmarkt kan een aantrekkelijk verblijfsklimaat ontstaan, wat mogelijkheden biedt voor de vestiging van winkels, horeca en/of terrassen.

Tenslotte is aanpassing van de voorrangssituatie in de Jansstraat gewenst om de fietsveiligheid te verhogen. Deze relatief eenvoudige ingreep is eenvoudig in te passen in de voorbereiding en realisatie van de overige procesonderdelen.

Het plangebied voor dit project behelst

- scope uitbreiding kernwinkelgebied
- scope herinrichting Nieuwe Groenmarkt en Krocht
- scope voorrangssituatie Jansstraat

Relevante beleidsuitgangspunten

De volgende beleidsuitgangspunten zijn van toepassing:

- Informatienota over twee varianten voor herinrichting van de Nieuwe Groenmarkt en omgeving (BBV nr: 2016/110174).
Om ruimtelijke en economische kansen in de noordelijke binnenstad zoveel als mogelijk te benutten, is het gewenst om:
 - De Nieuwe Groenmarkt opnieuw in te richten conform het HIOR binnenstad;
 - Het kernwinkelgebied uit te breiden en de hoogwaardige langzaam verkeersroute van Station tot Grote Markt af te maken, zoals beoogd bij aanleg van de Rode Loper.
- Nota Ruimtelijke Kwaliteit
Beschermende regie
Binnenstad behoort tot de Beschermende regie.
Gouden Regels van toepassing op dit project:
 - Gebouwen en buitenruimtes vormen samen de stad. Samenhang tussen de inrichting van de straat, de gebouwen (gevels) en het daklandschap moeten als één geheel worden ervaren.

- Beeldbepalende plekken bepalen de identiteit van de stad. Zorgvuldig moet worden omgegaan met beeldbepalende plekken, bijzondere gebouwen en gebiedsspecifieke elementen (zoals pleinen, parken en waterstructuren).
- Ingrepen in de openbare ruimte sluiten in de binnenstad qua kwaliteit en sfeer op elkaar aan, gaan lange tijd mee zonder snel gedateerd te worden en blijven ook in de toekomst mooi.

Kunst in de openbare ruimte

Beeldende kunst in de openbare ruimte past binnen het cultuurbeleid. Als uitwerking van de informatienota wordt een accent in de vorm van een kunstwerk of fontein gerealiseerd dat het plein extra kwaliteit geeft.

- Bestemmingsplan Oude Stad
De Nieuwe Groenmarkt en Krocht hebben de bestemming verkeer.
- HIOR Centrum
De Nieuwe Groenmarkt en de Krocht zijn in de vloerkaart van het HIOR aangeduid als gebieden (pleinruimtes van het centrum) waar aanleiding is voor verbijzondering van de vloer. Er is geen profieltype aangegeven. In de groenkaart staan de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht aangeduid als een bijzondere plek waar de boomkeuze (ontwerp afhankelijk) afwijkend mag zijn.
- Bomenbeleidsplan
De Nieuwe Groenmarkt en de Krocht maken geen onderdeel uit van de hoofdbomenstructuur. Het na te streven bomenbeeld is voornamelijk een consolidatie van het bestaande bomenbestand. Dit wordt gekenmerkt door pleksgewijs aanwezigheid van bomen, die speciale plekken zoals pleinen, ruimten bij kerken en andere belangrijke gebouwen een specifiek karakter geven.
- Haarlems Verkeer en Vervoer Plan
De Nieuwe Groenmarkt is een hoofdfietsroute en onderdeel van het fietsnetwerk met nieuwe schakels. Daarin wordt de oost-westrichting via de route Zijlstraat – Nieuwe Groenmarkt - Smedestraat - Damstraat in twee richtingen geschikt gemaakt en toegevoegd aan het fietsnet.
De Nieuwe Groenmarkt is een erftoegangsweg.
- Concept Structuurvisie Openbare ruimte
Ambassadeursplek
In de SOR is de Nieuwe Groenmarkt aangeduid als ambassadeursplek met opknopbehoefte. Een goede ambassadeursplek heeft een robuuste inrichting en kan gemakkelijk van gebruiksfunctie wisselen.
Voetganger en fietser centraal
In de SOR staat de verblijfskwaliteit voor voetgangers en fietsers centraal in de binnenstad. Andere verkeersdeelnemers zijn te gast. De Nieuwe Groenmarkt is in de SOR niet benoemd als hoofdlijn voor de fiets, maar wordt geclassificeerd als gemengd gebied.

Haarlem kiest voor ruimte voor de voetganger en kwaliteit van de looproutes
Haarlem wil inwoners en bezoekers verleiden om meer te gaan lopen in de binnenstad en het centraal stedelijk gebied. Behalve fysieke ruimte op de trottoirs betekent dit ook iets voor de kwaliteit van de loopomgeving. Deze moet aangenaam en geschikt voor mindervaliden zijn.

Haarlem kiest voor recreatieve mogelijkheden en routes

De openbare ruimte is er niet alleen om je in te verplaatsen. Trottoirs zijn aangename plekken om te verpozen en te spelen. Pleinen zijn verblijfsruimtes en de pleinen zijn op meerdere manieren voor verschillende gebruikers bruikbaar. Fietsroutes lopen langs interessante locaties en zijn fraai ingericht.

Haarlem kiest voor gezonde straatbomen

Bomen leveren een belangrijke bijdrage aan het welzijn en de gezondheid van Haarlemmers. Er worden extra maatregelen genomen om de groeiomstandigheden te verbeteren en de ondergrond van het wortelgestel zoveel mogelijk te vrijwaren van kabels, leidingen en grondwerkzaamheden.

- **Uitvoeringsprogramma fiets/fietsparkeren**
In de huidige situatie is er een groot aantal fietsparkeerplekken op de Nieuwe Groenmarkt. Daarnaast is een verplaatsing van de fietsparkeervoorzieningen van de Zijlstraat naar de Nieuwe Groenmarkt gewenst, om de trottoirs van de Zijlstraat beter toegankelijk te maken. Tenslotte is er voor het gehele centrum een grote vraag naar extra fietsparkeergelegenheid, waarbij de Nieuwe Groenmarkt en de Krocht vanwege de ligging goede locaties zijn.
- **Uitvoeringsprogramma fiets/fietsinfrastructuur**
Het uitvoeringsprogramma voor de fiets is een uitwerking van het HVVP en bevat voor specifieke plekken gedetailleerde oplossingen. De Nieuwe Groenmarkt is onderdeel van het fietsnetwerk. Er zijn geen specifieke inrichtingsmaatregelen genoemd.
- **Maatregelen Moderniseren Parkeren**
De Nieuwe Groenmarkt valt binnen parkeerzone B. Hiervoor geldt dat het straatparkeren duurder wordt en (sommige) parkeergarages goedkoper, om parkeren in garages te stimuleren. De venstertijd voor betaald parkeren wordt uitgebreid van 21u naar 23u. Daarnaast wordt betaald parkeren op zondag ingevoerd. Er komt een pilot waarbij 225 bewoners in aanmerking komen voor een bewonersabonnement in de parkeergarage. Zij kunnen onbeperkt parkeren in een parkeergarage in de binnenstad (met uitzondering van de Appelaar) maar moeten daarvoor wel hun straatvergunning inleveren. Als blijkt dat al deze maatregelen niet helpen om de parkeerdruk in de binnenstad naar beneden te brengen, worden wachtlijsten ingevoerd voor de eerste vergunning. Dat gebeurt dan alleen bij de afgifte van nieuwe, nog niet uitgegeven vergunningen. De Maatregelen uit het programma Moderniseren Parkeren zijn door de raad vastgesteld. Echter, binnenkort wordt een referendum over de plannen gehouden. Exacte invulling en/of uitwerking van de maatregelen binnen het project Nieuwe Groenmarkt is afhankelijk van de uitkomsten van het referendum.

- **Stedelijke distributie**
In het kader van een verduurzaming van de bevoorrading van de binnenstad wordt er op diverse manieren gewerkt aan verbetering van stedelijke distributie. Uitgangspunt is dat het bestaande toelatingsbeleid voor het voetgangersgebied in de binnenstad ook voor de Nieuwe Groenmarkt en omgeving gaat gelden. Dit betekent dat regulier gemotoriseerd verkeer alleen toegang heeft tussen 06:00 en 11:00 uur. Recent is dit beleid aangevuld met extra toegangsmogelijkheden voor duurzame voertuigen.
- **Economische agenda/economische Visie op de Binnenstad (in ontwikkeling)**
De aantrekkelijke stad is een belangrijke pijler. Aandacht voor toerisme, beleving, verrassing, kwalitatieve horeca en winkels, kunst en cultuur. Gastvrijheid, combi oud/nieuw (erfgoed en innovatie) en duurzaamheid komen in de binnenstad visie als zeer belangrijk naar voren. Daar kan Nieuwe Groenmarkt iets aan toevoegen in de ideale situatie.
- **Detailhandelsvisie**
De Nieuwe Groenmarkt behoort tot het kernwinkelgebied.
- **Marktenbeleid**
De Nieuwe Groenmarkt wordt gebruikt als alternatieve marktlocatie voor de Grote Markt en is in beeld als definitieve marktlocatie.
- **Evenementenbeleid**
De Nieuwe Groenmarkt wordt nu gebruikt als trouwerijroute en is in beeld als evenementenlocatie. Zodra de Nieuwe Groenmarkt is heringericht wordt in de nieuwe situatie afgewogen welke evenementen hier passend zijn. Vanwege de bestaande overlast in samenspraak met de bewoners.
- **Concept agenda Hittestress / Klimaatadaptatie**
Het Centrumgebied is een plek met hittestress. In het klimaatatelier Haarlem heeft de gemeente de mogelijkheden voor een effectieve klimaatadaptatie verkend. In het ontwerpproces voor de Nieuwe Groenmarkt moet er rekening mee worden gehouden, dat overlast en schade in de toekomst wordt beperkt en/of voorkomen.
- **Motie 71: Vergroenen van de versteende stad**
Binnen het project wordt onderzocht hoe de stad groener gemaakt kan worden door toevoeging van extra groen en bomen.

Dilemma's

Op basis van de beleidsinventarisatie en de gebruikswensen voor het gebied is een aantal dilemma's geformuleerd.

1. Functies van het plein: passen alle wensen ook ruimtelijk
Extra groen, fietsparkeren, markt- evenementenlocatie. Veel wensen voor inrichting van de Nieuwe Groenmarkt. Maar gaan die ook passen?

6

2. Vershil in visie tussen SOR en HVVP over fietsen op de Nieuwe Groenmarkt
Volgens het HVVP is de Nieuwe Groenmarkt een hoofdfietsroute en onderdeel van het fietsnetwerk met nieuwe schakels. Echter, in de SOR is de Nieuwe Groenmarkt niet benoemd als hoofdas voor de fiets, maar wordt deze geclassificeerd als gemengd gebied.

3. Functie van het plein: verblijfsruimte versus verkeersfunctie
De wens is om het gebied in te richten als een stedelijk verblijfsgebied met hoogwaardige materialisatie. Daarbij wordt gedacht aan een pleinfunctie, terrassen, een kunstwerk en een markt. De Nieuwe Groenmarkt is in het HVVP echter ook benoemd als erftoegangsweg en hoofdfietsroute. Daarnaast is er een ruimteclaim voor fietsparkeervoorzieningen en laad- en losplekken voor ondernemers in het centrum. De aanwezige verkeersfuncties maken de wens tot het autoluw maken van de Nieuwe Groenmarkt een lastige opgave.

4. (Fiets)parkeervoorzieningen

Wegvallen parkeervakken voor bewonersparkeren

Het weghalen van de parkeervakken op de Nieuwe Groenmarkt, betekent voor de mensen die er wonen, dat zij niet meer voor de deur kunnen parkeren. Het verwijzen naar een parkeergarage kan voor deze bewoners zowel fysiek als financieel een vergaand alternatief zijn.

Gevolgen fietsparkeren voor ruimtelijk kwaliteit

Als fietsparkeervoorzieningen van de Zijlstraat worden verplaatst naar de Nieuwe Groenmarkt, dan verbetert de ruimtelijke kwaliteit in de Zijlstraat aanzienlijk. Op de Nieuwe Groenmarkt neemt hierdoor echter de druk op de kwaliteit van de openbare ruimte toe.

5. Bereikbaarheid Centrumgebied buiten venstertijden

Uitbreiding van het autoluwe kernwinkelgebied heeft consequenties voor de verkeersafwikkeling. Door de Nieuwe Groenmarkt, Kruisstraat, Jansstraat en Smedestraat autoluw te maken, is het gebied niet meer toegankelijk buiten de venstertijden (06.00 - 11.00 uur).

6. Niet bij alle ondernemers draagvlak voor de plannen

De Nieuwe Groenmarkt is een van de laatste plekken in de binnenstad waar je buiten de venstertijden met de auto kunt komen en deze kunt parkeren. Wanneer het kernwinkelgebied wordt uitgebreid, vervalt deze mogelijkheid. Sommige ondernemers zien deze mogelijkheid als essentieel voor hun voortbestaan.

De Nieuwe Groenmarkt wordt momenteel veel gebruikt als parkeerterrein voor bestelbussen van centrumondernemers. Deze busjes passen qua maatvoering niet (allemaal) in een parkeergarage. Het wegvallen van parkeervakken zal daarom niet bij alle ondernemers op draagvlak kunnen rekenen.

Uitvoering

Het voorstel is om het participatie- en inspraaktraject te starten. Het doel van de participatie is daarmee om te komen tot het voorlopige ontwerp dat zal worden vrijgegeven voor inspraak. Bij het voorlopige ontwerp zal een ontwerpnotitie worden opgesteld waarin wordt aangegeven welke argumenten leidend zijn geweest in de uiteindelijke keuze.

Evaluatie startbrieven en vervolgproces

Bij het opstellen van deze startbrief heb ik reeds rekening gehouden met de conclusies en voorstellen uit de afgelopen evaluatie van de startbrieven processen in de openbare ruimte.

In lijn met de evaluatie is de startbrief in april inhoudelijk met de stakeholders besproken.

De geformuleerde beleidsuitgangspunten worden als startpunt gehanteerd voor het participatie- en inspraaktraject wat nu aansluitend wordt opgestart. Het doel van de participatie is om vanuit een aantal mogelijke scenario's te werken naar een voorlopig ontwerp dat ik aan u ter informatie toe stuur en vrij geef voor inspraak.

Zienswijzen en eventueel uw reactie op het voorlopig ontwerp weeg ik mee in het definitief ontwerp.

Ik ga er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

drs. Cora-Yfke Sikkema